

**Talentirani
lokalni sportaši
- Nikola Mance
na državnom
prvenstvu na
Sljemenu
1939.**

Mladi na području Grada, posebice učenici i učenice se već desetljećima aktivno bave sportom, a lokalno planinarsko društvo je djelovalo i tijekom 19. stoljeća. Kroz 20. stoljeće osnovani su mnogobrojni klubovi, većinom ekipni - loptački, od kojih se po kontinuitetu ističu nogometaši te rukometaši, ali i drugi klubovi povezani sa skijanjem, kuglanjem, šahom itd. Generalno gledajući, danas se u društvu sve manje mladih bavi sportom, ali primjeri iz povijesti Vrbovskog pokazuju kako nije nemoguće ostvariti vrhunske rezultate, unatoč nedostatnim financijskim izdvajanjima ili osrednjoj sportskoj infrastrukturi. Janica i Ivica Kostelić, svjetski šampioni i olimpijski pobjednici također imaju porijeklo iz Vrbovskog.

Tvornica stolica - kontinuitet lokacije, zgrada i strojeva iz stare tvornice šibica

U naselju Dobra je još 1911. godine osnovana tvornica šibica, koja je tada zapošljavala 80 radnika. Nesumnjivo je kako je napredak Vrbovskog potkraj 19. stoljeća povezan s prolaskom željeznice, dok podaci o naplati općinske trošarine na piće ukazuju na svojevrсно zlatno doba i visoku razinu potrošnje po gostionicama i u mjesnim trgovinama. Tada je bilo važno i stočarstvo, jer su važni prihodi stanovništvu stizali i od stoke, odnosno od klanja stoke i od prodaje mesa. Stočarstvo je u periodu do pred drugi svjetski rat stalno raslo, iz godine u godinu, ali je povećana industrijalizacija i intenzivna migracija ostavila traga na poljoprivrede trendove i na smanjeni interes lokalnog stanovništva za agrarne teme.

Vrbovsko

Jedna od najstarijih gradskih veduta - pogled na središte mjesta sa sjeverne strane

Vrbovsko posjeduje vrlo zahvalan geografski položaj i relativno ugodnu klimu, s puno sunčanih sati. Iako je okruženo s ozbiljnim planinama u neposrednom okruženju, što mu je od najranijih vremena priskrbilo naziv ulaznih vrata u Hrvatsku Švicu (Dragutin Hirc, lukovdolski učitelj). Na ovoj vjerojatno prvoj zabilježenoj fotografiji dobro se vide konture mjesta, crkva i nekoliko istaknutih zgrada. S druge strane, u pozadini se dobro uočava imponantan masiv Velike Kapele i brojne okolne planine koje dobro djeluju na posjetitelje i prolaznike, još iz vremena s početka 18. stoljeća.

Govor Stjepana Radića u Vrbovskom

Lokalno političko djelovanje je u prošlosti bilo dosta intenzivnije i Vrbovsko je na nacionalnoj razini igralo važnu ulogu, bilo kroz pojedince ili kroz svog zastupnika u Saboru. Ova antologijska fotografija prikazuje okupljeno mnoštvo na "Stanici" kojem se s balkona zgrade obratio veliki Stjepan Radić, koji je vrlo rado dolazio i zadržavao se u Vrbovskom. Jedan od najistaknutijih HSS-ovaca, odvjetnik Ivan Šubašić je imao odvjetničku kancelariju na Vrbovskom i kod njega su rado navraćali ugledni stranački vođe, dok je njegov osobni tajnik za vrijeme banske službe bio Pavo Pocrnić, cijenjeni advokat i stanovnik Vrbovskog. Vlatko Maček u svojim inozemnim memoarima piše kako je Šubašića upoznao još 1921. kada su bili svjedoci kod udaje starije Radićeve kćerke. "Radićev zet dr. Josip Vrandekar je nažalost obolio od tuberkuloze u kratkom vremenu nakon vjenčanja, pa kako je bio sa Šubašićem intimni prijatelj, to ga je Šubašić, koji je bio advokat u krasnom gorskom gradiću Vrbovskom, pozvao k sebi" zapisao je kasnije Maček.

668

Hrvatska će nam domovina biti istom
kada sretna i velika, kad budu svi njezini
sinovi bogobožni, marljivi i štedljivi ljudi.

ULOŽNICA

HRVATSKE SELJAČKE ZADRUGE

U
LUKOVDOLE.

Broj: 244

Strana: 134

Knjiga V

Ime ulagatelja:

Mije Žagara
kč. br. 5

Strana 2.

Godina	Mjesec	Dan	Ulagatelj imade
1908	Trupanj	29	Jedna hiljada Kruna
1908	Prosinac	27	Jedna hiljada Kruna
			do 31/XII 1928
1928	Prosin	31	Ukupno ugl. kam.
"	"	31	stornije
1929	Oranj.	1	uložio iz uložnice br. 329
"	"	1	stornije uložnica
"	"	7	uložio
"	"		dvije hiljade seljanske obrad.
"	Lip.	30	ugl. %
			stornije
1929	Prosin	31	ugl. %
			stornije
1930	Lip.	30	ugl. %
			stornije
"	Prosin	31	ugl. %
			stornije
1931	Lip.	30	ugl. %
			stornije

prenos na stranicu 4-5

Strana 3.

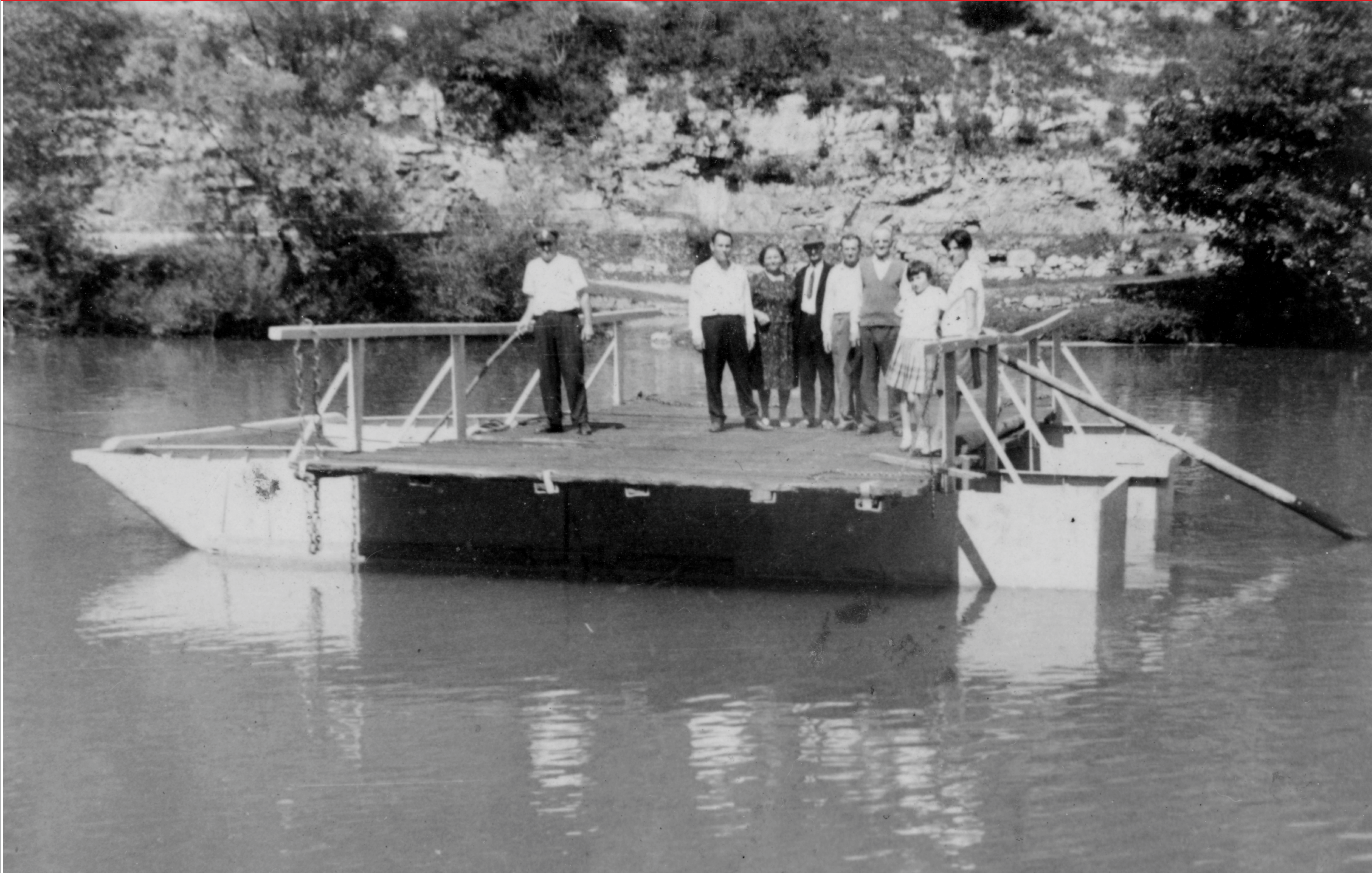
Uložak ili izplata	Glavnica		HRVATSKA SELJAČKA ZADRUGA NA NEUGRANIČENO JAMČENJE U LUKOVDOLE
	kruna	fil.	
Ulog	1000		
Ulog	1000		
	2070		
	500		
	685	49	
	1185	49	
	547	27	
	1720	70	
ul.	1000		
šest %	2720	70	
%	5866		
	2785	42	
%	8355		
	2868	97	
%	8604		
	2955	01	
%	8865		
%	3043	66	
%	9129		
	3134	95	

stranicu 4-5

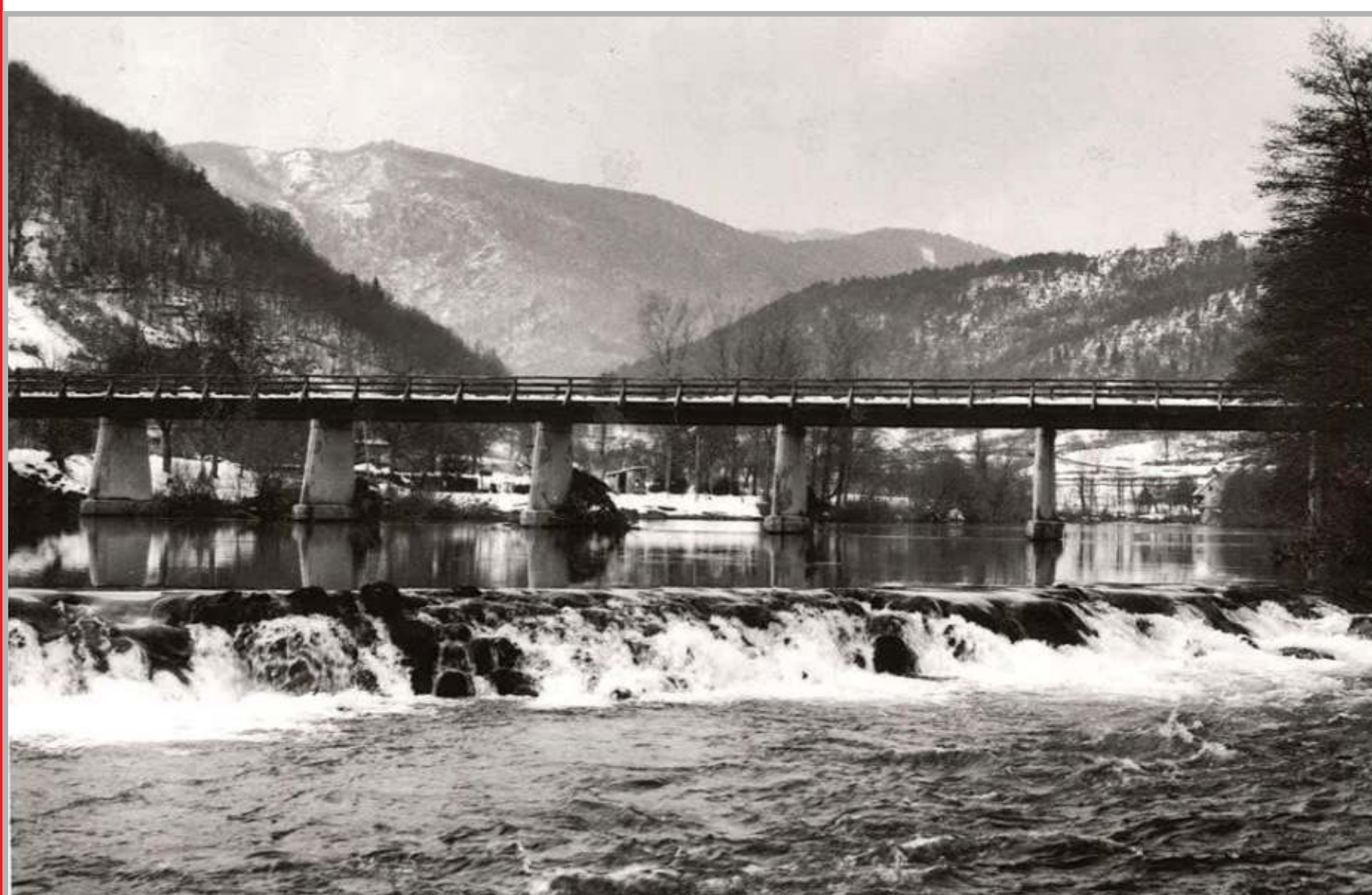
Zadružna štedionica u Lukovdolu

Štedna uložnica Mije Žagara iz Lukovdola, kč.br 5 otvorena je 29. 3. 1908. godine s iznosom od 1.000 kruna te je ovjerena od strane Krizmanića, predstavnika zadruge. Iste godine - 27. 12. je još uloženo dodatnih 1.000 kruna. Nove promjene u saldu događaju se 1928. godine kada se pripisuje kamata i iznos s druge uložnice, dok se kao odgovorne osobe s potpisima pojavljuju Babić i F. Mikić (vjerojatno Franjo Mikić, međuratni fotograf u Lukovdolu) te Kovačić (vjerojatno netko iz obitelji pjesnika I.G. Kovačića). Račun je zatvoren na kraju drugog svjetskog rata.

Skela u Blaževcima

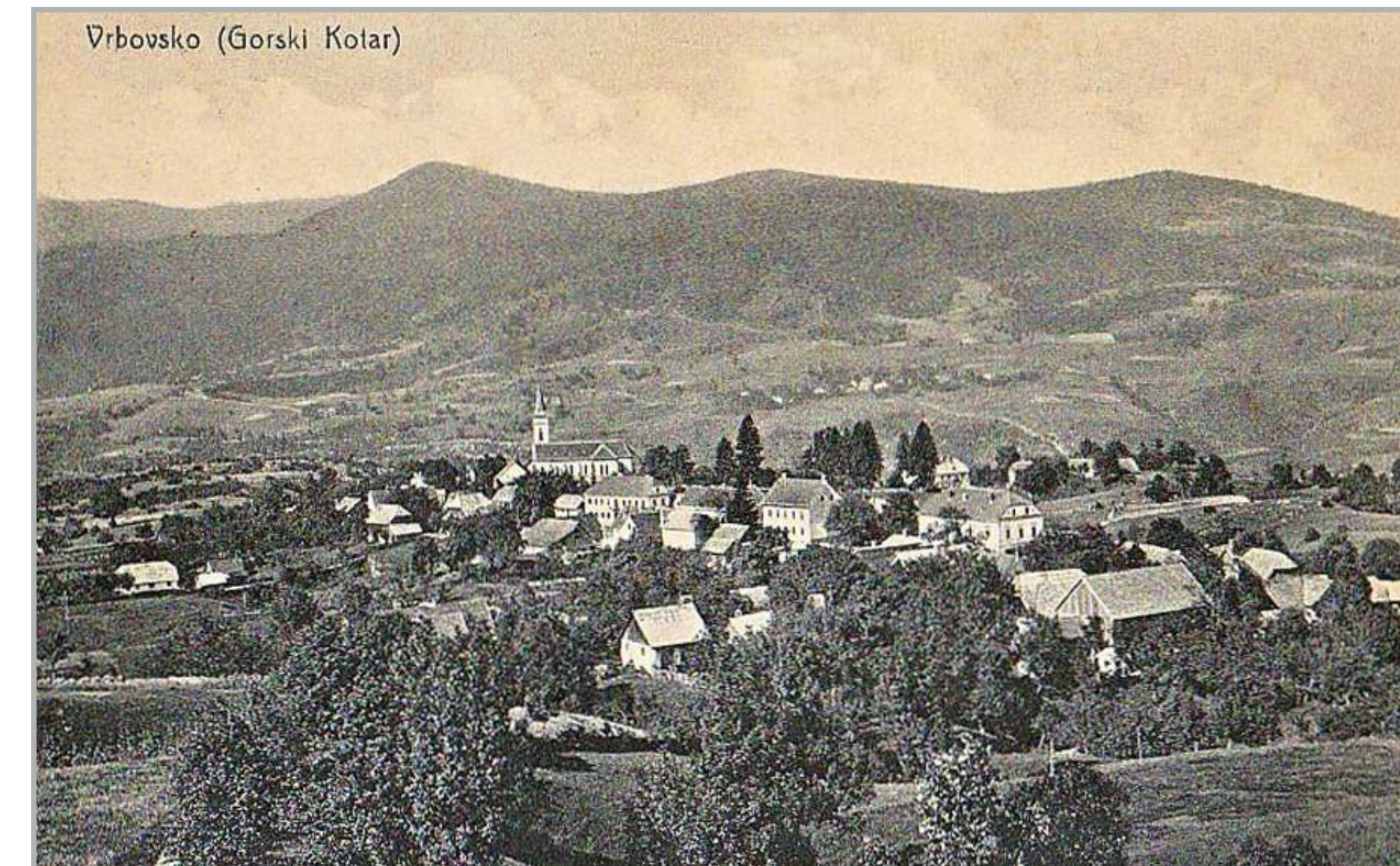
Most na Kupi u Blaževcima

Pogled na naselje Dobra u Vrbovskom

Panorama Vrbovskog

Prvi svjetski rat - potvrda o 100% invalidnosti

Mato Severinski iz Severina, kotar Vrbovsko, rođen 1888. godine postao je 100% ratni invalid. Potvrda je izdana u Osijeku 23. 4. 1918. godine.

Krsni list iseljeničkog djeteta iz SAD-a

Ivan Štajminger, sin Franje Štajmingera rođen 22. siječnja 1910. kršen je 26. siječnja 1910. po rimo-katoličkom obredu od strane lokalnog svećenika Melkiora, koji je i izdao potvrdu 22. ožujka iste godine.

Trachon Ersatzkompagnie
beim Ersatzbataillon des k. u. k. Inf. Regt. Nr. 78

*Die Reiseauslagen bis
Vrbovsko sind mir kreditieren.*

Bestätigung

Leut. Inf. Mato Severinski, 1915.-545.-1888, des
k. u. k. Y. B. II/203, geboren im Jahre 1888, gemeinde-
zuständig nach Severin in K. Bezirk Vrbovsko,
Komitat Modrus-Rijeka in Kroatien, ist am
17. Dezember 1915, zum Landsturm dienste enge-
rückt, wurde am 12. Feber 1918, superarbitriert als
„Invalide, 100% beruhsunfähig, arbeitsunfähig,
zu jedem Landsturmdienste ungeeignet, zu
entlassen, mit der In-Hausversorgung“ klas-
sifiziert, u. mit heutigem Tage beurlaubt.

Osijek, am 23. April, 1918.

Trachon Ersatzkompagnie
beim Ersatzbataillon des k. u. k. Inf. Regt. Nr. 78

Chefarzt

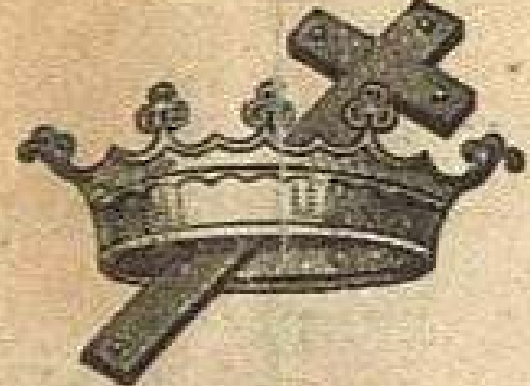
VERMERT BEHEILTES NICHTINFECTIÖSES TRACHON

GESUND, FEIFEHÄHIG, FREI VON INFECTIÖN,
UNGEZEHEH UND GESCHLECHTSKRANKHEITEN
- Am 23. IV, 1918. -

[Signature]

[Signature]

Certificate of Baptism

CHURCH OF
S. Nicholas
of *Milwaukee, W.*

This is to Certify

That *Ivan Stajminger*
Child of *Franis Stajminger*
and *Isana u. Herts*, born on the
22nd day of *June* 19*10* was Baptized
on the *26th* day of *June* 19*10*

According to the Rite of the Roman Catholic Church
by the Rev. *Melchior Hurat*
the Sponsors being *Stojko Bartolic*
Amalija Herts
as appears from the Baptismal Register of this Church.

Dated *March 22, 1930*

[Signature] Pastor

JOHN MURPHY CO. - BALTIMORE

Zahtjev za izdavanje putovnice - Ivan Žagar

Radnik iz Lukovdola k.br. 5, rimokatolik, rođen 1884. predaje 1923. zahtjev Poglavarstvu općine Severin na Kupi za izdavanje nove putovnice u svrhu putovanja u Sjevernu Ameriku, odnosno u saveznu državu Pensilvaniju. Kao svrha putovanja označena je zarada, putuje sam i prilaže dokumente o dobrom vladanju i o odsluženju vojnog roka.

Priz: 1884. 1923.

Ivan Žagar

Rr. kotarskoj oblasti

U

Ubovskom

Ivan Žagar

radnik

Imkoredol, 1884. god.

Severin na Kupi

Imkoredol, 5.

gimn.

Tržište

Tržište

u državi Pennsylvania u

Sjever. Americi

Karadla

1. god.

Sam.

Sam

Ima prilaz se

jest dokaz prilazi.

- Prezime i ime
- Zanimanje
- Mjesto rođenja i godina rođenja
- Zavičajna općina
- Mjesto stalnog boravka
- Vjeroispovjest
- Traži li se izdavanje nove ili vidiranje (produljenje) stare putovnice
- Kuda molitelj putuje (ispisati poimence države)
- Svrha putovanja
- Trajanje valjanosti putovnice
- Putuje li sam ili sa još nekim članom porodice. (Ispisati ime članova, god. starosti, srodstvo, mjesto rođenja i osobni opis [kod odraslih])
- Ima li staru putovnicu (istu priložiti ovoj molbi)
- Ima li kakovu svjedodžbu o vladanju (istu priložiti ovoj molbi)
- Je li molitelj regulirao vojnu obavezu (priložiti dokaz)

IX nagrada časopisa za Julijanu Kvrgić

Velikan hrvatskog glumišta Pero Kvrgić rođen je u Moravicama koje su se početkom 20. stoljeća zahvaljujući željeznici i stalnoj potrebi za gospodarskim migracijama razvile u vrlo urbano mjesto. Majka Julijana je nesumnjivo bila važan pokretač obrazovnih ambicija i znanja Pere Kvrgića, a upravo je ona kroz intenzivnu prepisku s popularnim ilustriranim časopisima tog vremena stalno komunicirala, daleko iznad razine i navika lokalne sredine.

Uslijed toga je uprava »Ženskog lista« na želeći troška povisila broj nagrada. Dakle 7 najcjelovitija primili će određene već nagrade koje su izašle fotografirane u »Ženskom listu«, a ostalih pet nagrada, koje je uprava naknadno pridodala, sastoje se iz:

2 sprave za tući vrhnje i
3 knjige: »Na cesti«, roman od Zagorke.

NAGRAĐENA SU:

I. NAGRADA: BOCA ZA PRAVLJENJE MASLACA. Gospođa <i>Eva Pansa, Split</i> , za recepte: Zec na dalmatinsku, Ploške od sunke.	VII. NAGRADA: CIJEDLO ZA PASIRANJE. Gospođa <i>Marijana Sonabend, Split</i> , za recepte: Kocke od badema, Kocke od smokava.
II. NAGRADA: KASEROLA OD STAKLA. Gđja <i>Pepca Korunova, Šoštanj</i> , za recepte: Panjena paprika, Prsna pečanka.	VIII. NAGRADA: SPRAVA ZA TUĆI VRHNJE. Gospođa <i>Ivana Rupčić, Zagreb</i> , za recept: Vrgenji u školjkama.
III. NAGRADA: STAKLENA ZDJELA SA 2 RIBEŽA. Gospođa <i>Ljubica Stefančić, Dugoselo</i> , za recepte: Riblja salata, Zagrebačka torta, Kraljevska torta, Pješčana torta.	IX. NAGRADA: SPRAVA ZA TUĆI VRHNJE. Gospođa <i>Julijana Kvrgić, Srp. Moravice</i> , za recept: Predjelo od cvjetače.
IV. NAGRADA: LONČIC ZA KUHANJE KAVE. Gospođa <i>Mila Reisner-Meneghello, Split</i> , za recepte: Nabujak od krupice sa maraskinom, Risoto od liganja.	X. NAGRADA: ROMAN »NA CESTI«. Gospođa <i>Zlata Kozinc, Konjic</i> , za recept: Palačinke.
V. NAGRADA: PRIBOR ZA TORTE. Gospođa <i>Hedda Sedlaček, Daruvar</i> , za recepte: Pašteta od kokoši, Pariška torta.	XI. NAGRADA: ROMAN »NA CESTI«. Gospođa <i>Slava Zarković, Zagreb</i> , za recept: Kockice od datulja.
VI. NAGRADA: STRČALJKA ZA UKRAŠIVANJE TORTA. Gospođa <i>Anka Kostenač, Grubisno polje</i> , za recepte: Sandvič torta, Božićni puding od mesa.	XII. NAGRADA: ROMAN »NA CESTI«. Gospođa <i>Ljubica Pap, Novi Marof</i> , za recept: Krema od piškola.

NAGRAĐENI RECEPTI OBJELODANJENI SU U OVOME BROJU U RUBRICI »KUCHARICA« OSIM RECEPTA: BOŽIĆNI PUDING OD MESA, ODJE ANKE KOSTENAČ, GRUBISNO POLJE, KOJI JE ODSTAMPAN U BROJU ZA MJESEC PROSINAC PR. G.

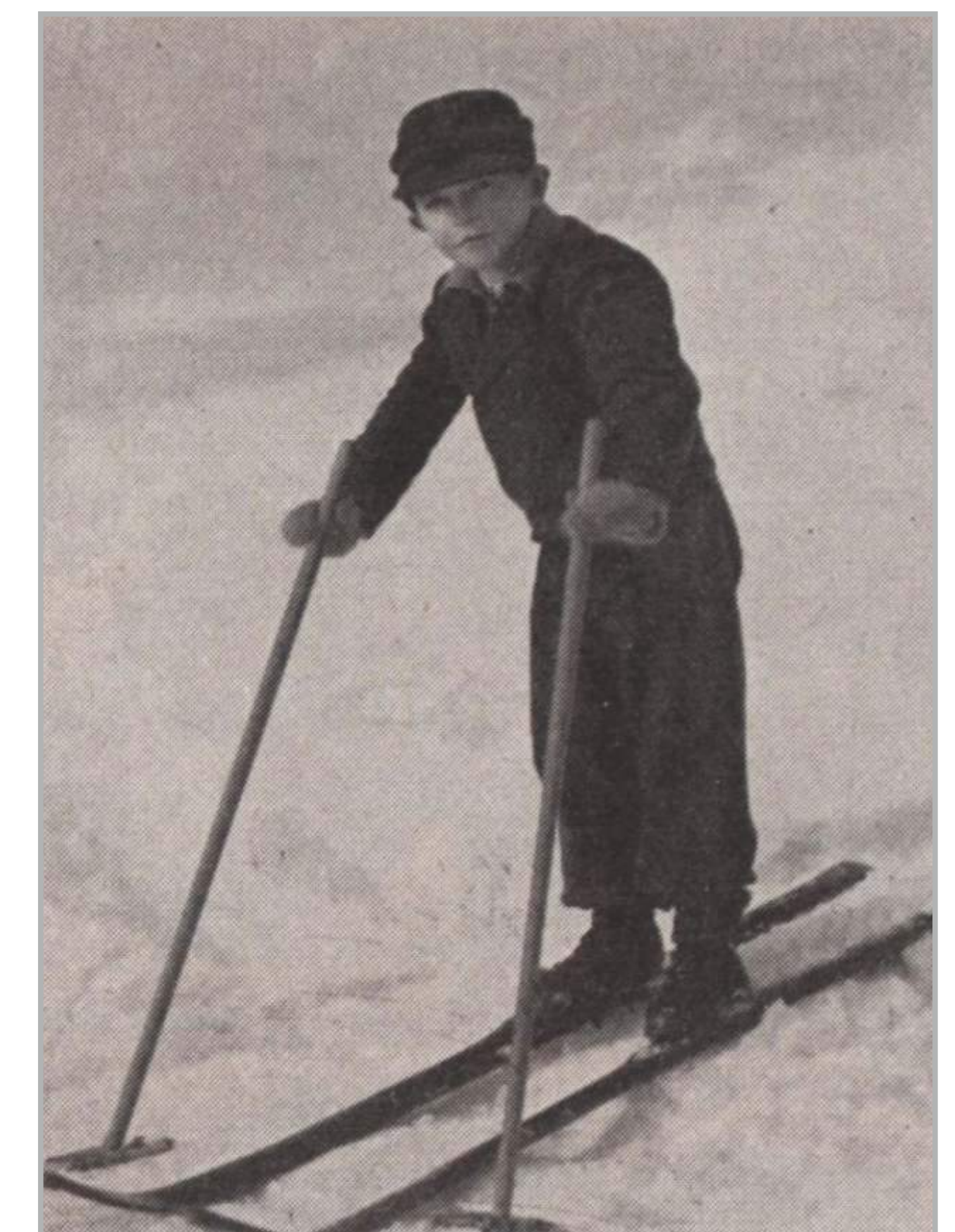
Recept za pripremu cvjetače Julijane Kvrgić

Predjelo od cvjetače. Jednu glavicu cvjetače u slanoj vodi dobro skuhati, da bude mekana i sasvim sitno smrviti a korenje izvaditi. 1 krišku bijelog kruha bez kore natopiti u vodi i to sasvim sitno izdrobiti i pomiješati sa cvjetačom. 15 dkg što starijeg sira kačkavalja (može i parmezan biti samo je preskup, a kačkavalj je za tu svrhu dobar), izribati na ribež i pomiješati ga sa gornjom smjesom, osoli i pobiberi po volji, 2 velike žlice vrhnja, 4 žumanjka, snijeg od 4 bjelanjka, sve smješati i istresti u zgodnu zdjelu od zemlje u kojoj će se moći nositi i na stol. Predhodno zdjelu dobro namazati sa maslacem, peći dok ne požuti 10—15 minuta.

Julijana Kvrgić, Srp. Moravice.

Palačinke 5 dkg maslaca miješati sa 2 žlice še-

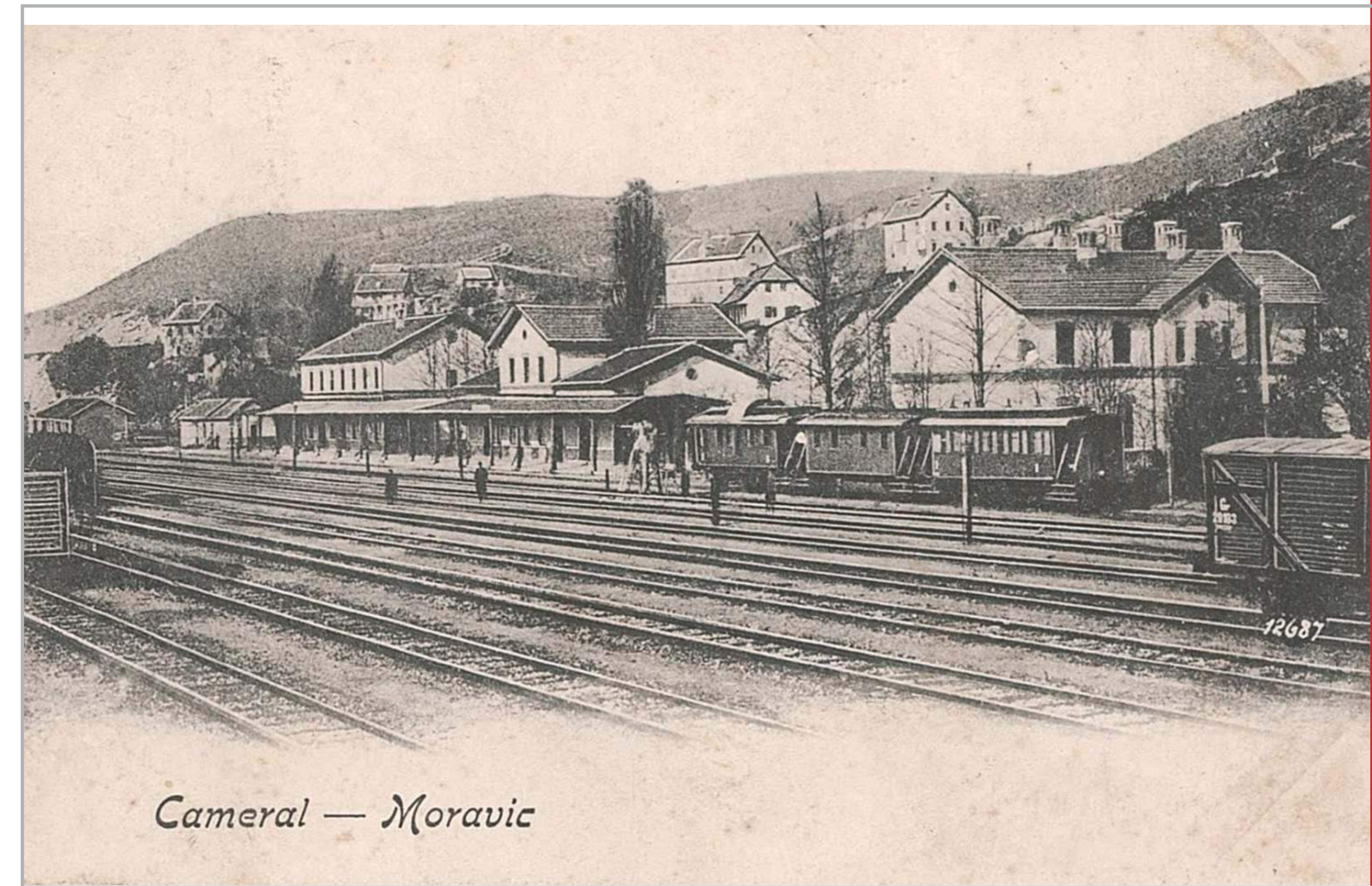
Dječak Pero Kvrgić

Српске - Моравице.

Школа

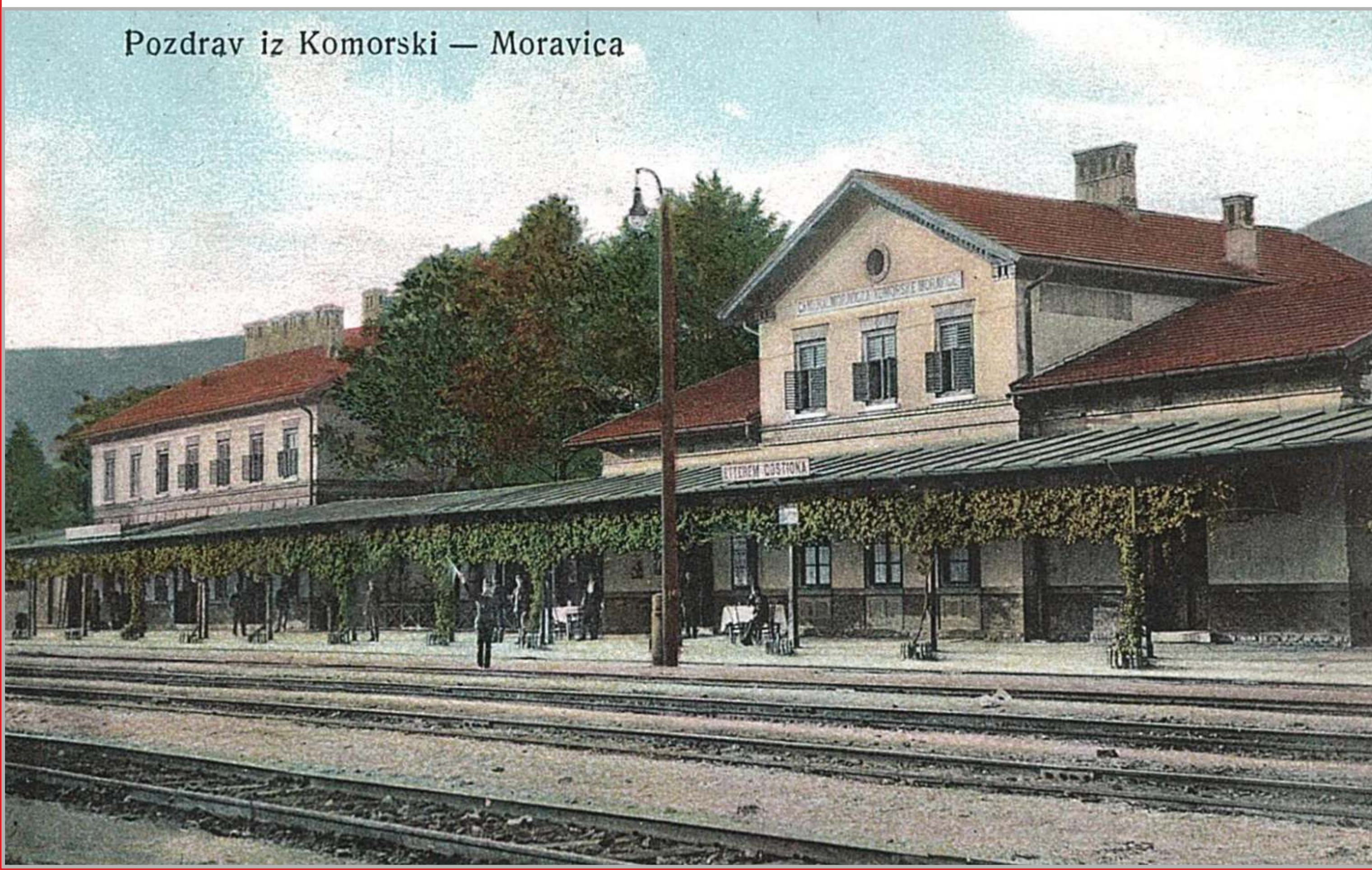

Camera! — Moravic

Moravice

Zahvaljujući izgradnji željeznice tadašnje Komorske Moravice postaju jedna od središnjih točki na cijeloj pruzi između Zagreba i Rijeke. Veliki ranžirni kapaciteti, skladišta, zamjena lokomotiva, škola za željezničke radnike, kao i održavanje te izgradnja vagona i lokomotiva lansiraju Moravice u jedno od prepoznatljivih željezničkih mjesta u čitavoj Austro-Ugarskoj. Raniji naziv Donje Moravice iz doba Frankopana često se u historiografiji mješao s Gornjim Moravicama koje su potpadanjem pod jurisdikciju Zrinskih u nazivu dobile ime Brod Moravice, prema sjedištu zrinskog dominija.

Pozdrav iz Komorski — Moravica

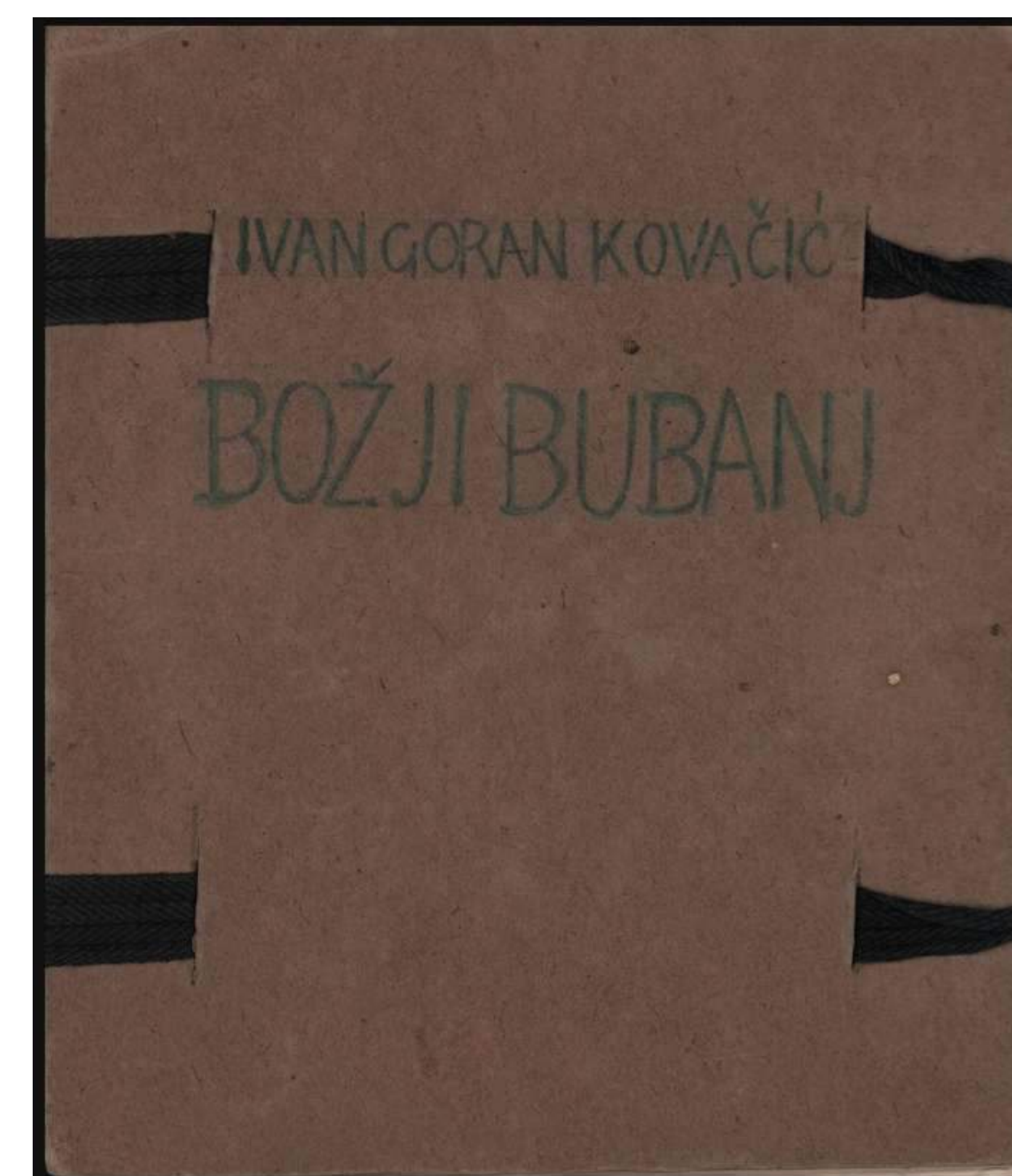
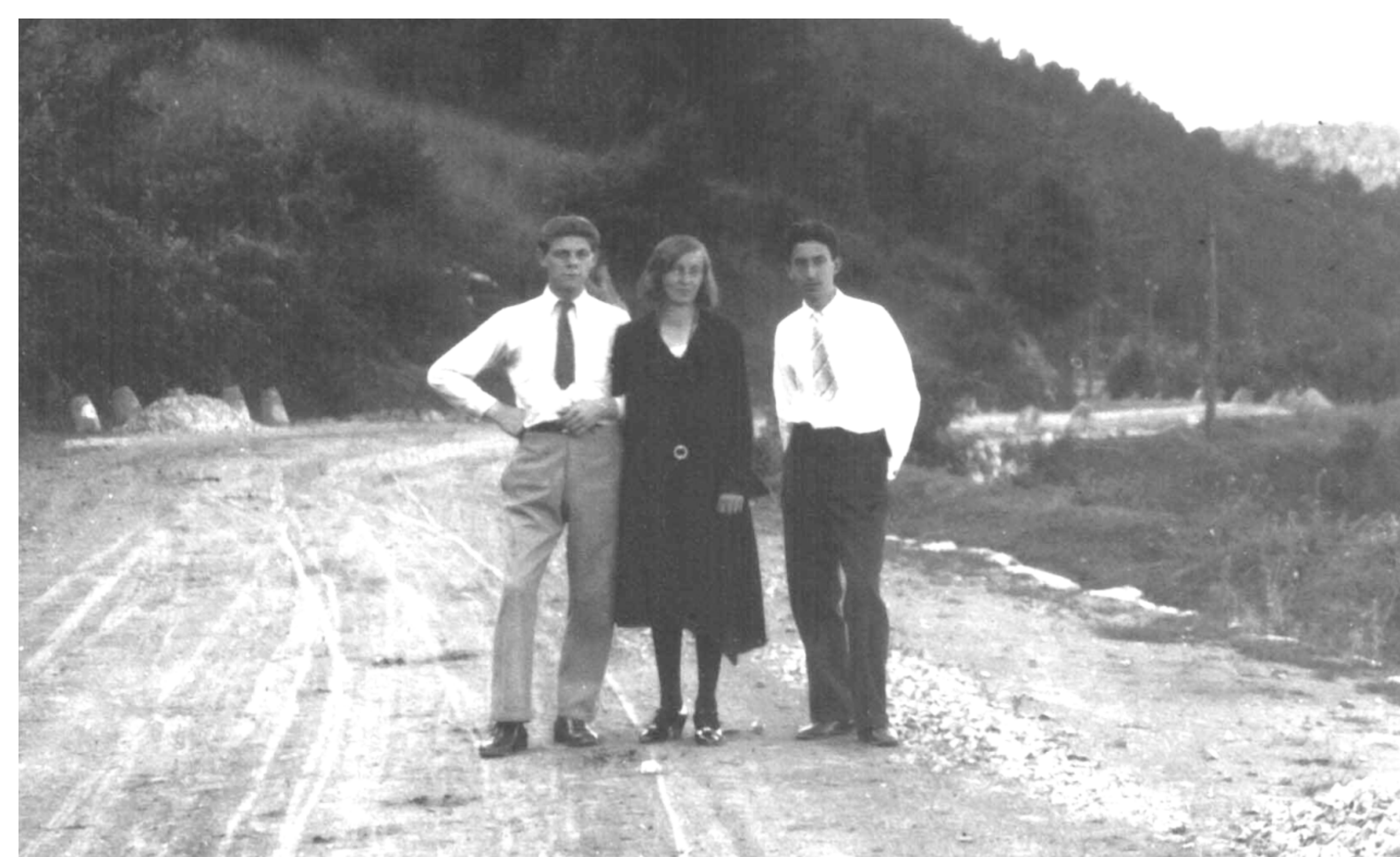
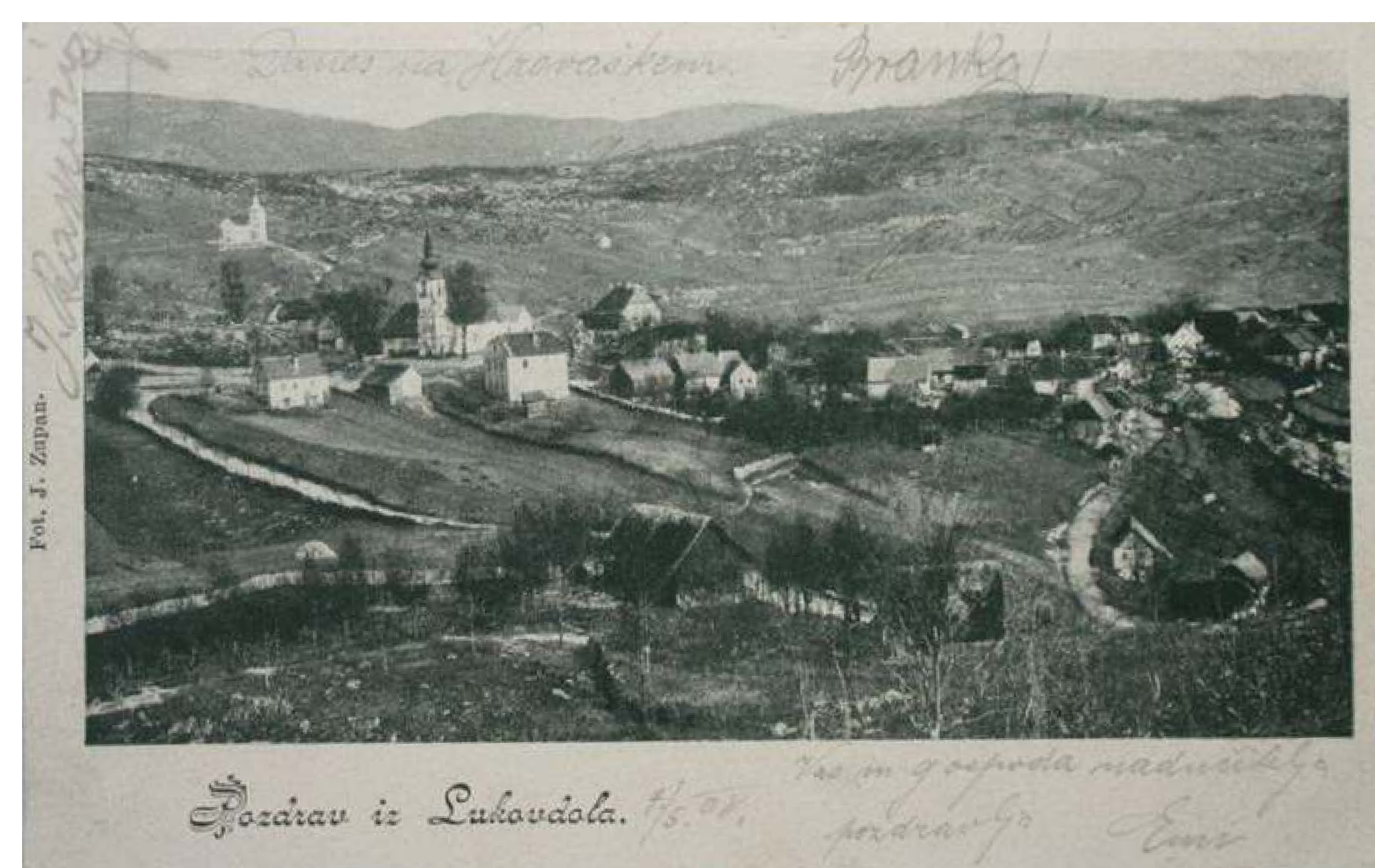
Lovačka hajka na vukove

Tijekom 60-tih godina prošlog stoljeća organizirane su česte hajke na vukove koji su tijekom oštih zima postali ozbiljna prijetnja lokalnom stočnom fondu. Skupni lov je organiziran od predstavnika svih lovačkih društava koja su djelovala na području Vrbovskog, a prigodna fotografija je snimljena ispred zgrade Šumarije Vrbovsko.

Ivan Goran Kovačić

Goran je nesumnjivo najpoznatija osoba u povijesti Vrbovskog i njegovih okolnih krajeva koji su ulazili u kotar, to je osoba s najviše naziva osnovnih škola te druga osoba po nazivu ulica u Hrvatskoj, odmah iza Matije Gupca. Trag koji je ostavio Ivan Goran Kovačić seže duboko u književnu sferu, bilo na nacionalnoj ili globalnoj razini, stoga on ima svoje prepoznatljivo i trajno mjesto u hrvatskoj književnosti. Na priloženim fotografijama zabilježeni su česti Goranovi dolasci u Lukovdol i ponekad zbog zdravlja prisilni boravci u rodnom kraju. Lukovci i Lukovdol su ga istinski nadahnuli i snažno obilježili, u ljudskom i profesionalnom smislu. U obiteljskom okruženju bio je omiljen, nasmijan i vedar, kao i u društvu svoje djevojke Ivane s kojom je izmjenjivao brojna nježna pisma i veselio se susretima u Vrbovskom kod rođaka Palijana ili u Jastrebarskom u njenom kraju. U jednom pismu poslao joj je i malog anđelića kojeg je pokupio s poda tada dosta zapuštene crkve Sv. Franje u Ertiću.

